

## TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVI- RASTON TOIMIALUEELLE

### ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti, johon ei toistaiseksi ole tehoavaa spesifistä lääkehoitoa. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi. Ensimmäiset koronavirus -rokotteet ovat saaneet myyntiluvan, ja rokotukset ovat Suomessakin alkaneet rajatuille ryhmille joulukuun lopussa 2020. Rokotteiden rajallisen saatavuuden vuoksi laajamittaista kansalaisten rokotamista joudutaan vielä odottamaan. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa. Uusia, muuntuneita Covid-19 viruksen muotoja on tunnistettu mm. Iso-Britanniassa ja Etelä-Afrikassa. Nämä uudet muodot leviävät aiempaa muotoa selvästi tehokkaammin, aiheuttaen merkittävän uhan epidemian uudelleen pahenemiselle ja terveydenhuollon kantokyvyille.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9., 22.10., 27.11., 1.12., 3.12., 4.12., ja 22.12.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 22.12.2020 antamallaan päätöksellä (ISAVI/9450/2020) kieltänyt toimialueensa kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 20 (kaksikymmentä) henkilöä. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu alle 20 (kaksikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta. Määräys on voimassa ajalla 23.12.2020 – 22.1.2021.

### KUULEMINEN

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVI-  
RASTO  
Postiosoite: PL 50, 50101 Mikkeli

puh. 0295 016 800  
kirjaamo.ita@avi.fi  
www.avi.fi

Mikkelin päätoimipaikka  
Maaherrankatu 16

Joensuun toimipaikka  
Torikatu 36

Kuopion toimipaikka  
Hallituskatu 12–14

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

## **ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT**

### **Määräys**

**Itä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla toimialueensa kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 20 (kaksikymmentä) henkilöä.**

**Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu alle 20 (kaksikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).**

**Määräys on voimassa ajalla 23.1.2021–22.2.2021.**

### **Perustelut**

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Koronavirusinfektio aiheuttaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan monille sairastuneille lievän taudinkuvan, mutta erityisesti iäkkäät ja muut riskiryhmiin kuuluvat voivat saada vakavan taudin. Koronavirusinfektio (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä. Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle, koska virus on uusi eikä väestössä ole siltä suojaavia vasta-aineita. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä. Rokotteen niukka saatavuus hidastaa väestön rokotesuojan saavuttamista ja tilanteen saamista hallintaan sitä kautta. Myös Itä-Suomessa on syksyn 2020 ja kuluvan talven aikana esiintynyt useita tautiryppäitä, ja joidenkin maakuntien alueilla ollaan tai on oltu jo kiihtymis- tai leviämisvaiheessa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 13.1.2021 mukaan globaali Covid-19-pandemia jatkuu ja epidemia on uudelleen kiihtynyt myös Suomessa. Suomen epidemiatilanne heikentyi nopeasti marraskuussa 2020; syksyn epidemiatilannetta kuvasivat alueellisten tilanteiden nopeat, aaltoilevat muutokset. Lokakuussa ja marraskuun alkupuolella todettiin viikoittain noin 1200-1600 tartuntaa. Marraskuun puolenvälin jälkeen tapausmäärät kasvoivat ja saavuttivat huippunsa, marras- joulukuun taitteessa todettiin yli 3100 ja yli 3000 tapaus viikoilla 48-49. Joulukuun aikana uusien tapauksien määrät laskivat. Viikolla 50 todettiin noin 2900, ja viikolla 51 noin 2300 tapaus. Jouluviikolla (viikko 52) raportoidut tapausmäärät laskivat edelleen, tapauksia todettiin noin 1650. Vuodenvaihteessa (viikolla 53) todettiin noin 1750 Covid-19-tapaus, ja viimeisellä viikolla 1 tapausmäärä oli samaa luokkaa, 1787 tapaus. Yli puolet uusista tartunnoista todettiin viikolla 1 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) alueella.

Koko maassa uusien tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä lähes 60 % tapauksista. Tartuntoja todetaan edelleen eniten nuorissa ikäluokissa ja työikäisillä aikuisilla. Vanhempien ikäluokkien osuus tartunnoista kasvoi marraskuussa, toistaiseksi tämä huolestuttava kehitys vaikuttaa pysähtyneen. Joulunajan juhlapyhien pelättiin lisäävän tartuntoja sekä kotimaahan että ulkomaille suuntautuvan matkailun ja lisääntyvien kontaktien vuoksi. Vuodenvaihteen tapaamisten vaikutus voidaan vielä nähdä viiveellä. Tartuntojen lisääntymistä ei toistaiseksi ole todettu, mutta tartuntoja todetaan edelleen paljon ja tauti leviää väestössä joka puolella Suomea.

Epidemiatilannetta ja sairaalahoidon tarvetta seurataan tällä hetkellä tiiviisti. Monissa Euroopan maissa ja lähialueilla Covid-19-tapausten ilmaantuvuus ja tapausmäärät ovat edelleen hyvin korkeat. Iso-Britanni-

assa todettu, uusi muuntunut virusvariantti saattaa tarttua ja levitä aiempaa nopeammin. Tämän muuntuneen koronaviruksen, samoin kuin Etelä-Afrikassa todetun uuden virusvariantin mahdollista leviämistä Suomeen pyritään torjumaan. Tällä hetkellä (THL 18.1.2021) virusvariantteja on Suomessa havaittu 86:ssä analysoidussa näytteessä, joista 80 kpl on ns. UK varianttia ja 6 kpl Etelä-Afrikan varianttia. Valtaosa varianteista on todettu Iso-Britannasta saapuneilta henkilöiltä; Iso-Britanniassa jo 80% uusista koronatapauksista on uuden virusvariantin aiheuttamia. THL:n mukaan uuden variantin aiheuttamissa tautitapauksissa on todennäköisesti merkittävästi aliraportointia muista maista kuin Iso-Britanniasta tulleilla henkilöillä, koska näytteiden analyysyjä on tehty erityisesti Isosta Britanniasta saapuville henkilöille.

Edellä kuvatut muuttajat tuovat epävarmuuksia epidemiatilanteeseen ja korostavat tulevien viikkojen ja kuukausien aikana epidemiatilanteen tehokkaan hillinnän merkitystä myös Suomessa. Epidemiatilanteen laajamittainen, äkillinen heikentyminen koko maassa on edelleen mahdollista.

THL:n mukaan epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallis- ja alueellisin toimenpitein. Epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava nopeasti ja ennakoivasti ottamalla käyttöön tehokkaita ja epidemiologisesti tarkoituksenmukaisia lisätoimenpiteitä. Alueellisilla, oikea-aikaisilla ja riittävän kattavilla toimilla sekä tehokkaalla testauksella ja tartunnanjäljityksellä voidaan hillitä epidemian leviämistä. Monet alueet ryhtyivät loppuvuodesta 2020 voimakkaisiin epidemian torjunnan toimenpiteisiin. Suositukset ja rajoitukset ovat osaltaan tehonneet, kaikki vaikutukset epidemiatilanteeseen ja etenkin sairaalahoidon tarpeeseen tullaan näkemään vasta muutaman viikon viiveellä. Toistaiseksi sairaalahoidon tarpeen kasvu on tasaantunut. Koronavirusrokotukset ovat käynnistyneet hyvin kaikilla erityisvastuualueilla. THL:n arvion mukaan koronarokotteita on annettu tähän mennessä noin 50 000 annosta.

Viikkojen 51-53 (2020) aikana viikoittaisessa tartunnanjäljityskyselyssä raportoitiin tiedot yhteensä 6038 tartunnasta, joista 95 % oli peräisin kotimaasta ja 5 % ulkomailta. Ulkomaisista tartunnoista aiheutuneiden jatkotartuntojen määrässä nähdään jonkin verran nousua aiempaan verrattuna. Joukkoaltistumisia raportoitiin suurimmasta osasta (16/20) sairaanhoitopiirejä viikolla 50, mutta näistä vain yksittäisiä tapahtui yleisötapahtumiin liittyen. Tämä havainto kertoo yleisötilaisuuksien rajoitustoimenpiteiden vaikuttavuudesta. Uusimmassa (13.1.2021) THL raportissa yleisötapahtumia ei ollut eritelty tartuntalähteiden raportoinnissa.

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut aluehallintovirastoille epidemiologiseen tilanteeseen perustuvan arvion kokoontumisrajoitusten tarpeesta 30.11.2020 (THL/6391/4.00.00/2020). Tilannearvio noudattelee

epidemiologisen tilannekuvan osalta arvioajankohdan tilannetta. Tilanearvion lisäksi THL toteaa, että sen suorittamassa jätevesipuhdistamoiden näytteenotossa kaikista paitsi yhdestä puhdistamosta löytyi COVID-19-taudin aiheuttajavirusta. Puhdistamot kattavat väestöpohjaltaan suuren osan maata, ja tulos osoittaa viruksen levinneisyyden olevan hyvin laajaa koko maan tasolla. Arviossaan THL toteaa, että vaikka Suomen epidemiatilanne verrattuna EU-verrokkimaihin on yhä parempi, ovat tapausmäärät hitaasti syksyn aikana kasvaessaan saavuttaneet marraskuun loppuun 2020 mennessä tason, jolla epidemian torjuntaan tarvitaan nopeasti lisää keinoja, jotta epidemia ei nopeasti hallitsemattomasti kiihtyisi. THL arvioi, että ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällä pyritään sekä ehkäisemään yhä useamman alueen epidemiatilanteen kiihtymistä perustason yläpuolelle että kääntämään ilmaantuvuus laskusuuntaiseksi niillä alueilla, jotka ovat jo siirtyneet kiihtymis- ja leviämisvaiheeseen. Arvionsa pohjalta THL suosittaa, että aluehallintovirastot ottaisivat käyttöön THL:n laatimat raja-arvot julkisten kokoontumisten kohdalla, käyttäen kriteereinä Sosiaali- ja terveysministeriön koronavirus-epidemian torjunnan hybridistrategian toimintasuunnitelman epidemia- tasoja. THL:n mukaan epidemian perustasolla tulee sallia korkeintaan 50, kiihtymisvaiheessa korkeintaan 20, ja leviämisvaiheessa korkeintaan 10 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Näiden raja-arvojen (epidemiatasosta riippuen 10, 20, tai 50 henkilön) alle jäävissä kokoontumisissa tulee noudattaa THL:n ja opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen covid-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset. Toimintasuunnitelma on päivitetty vuoden 2021 tammi-toukokuuksi (STM 2021:1) valtioneuvoston 22.12.2020 tekemän periaatepäätöksen (STM/2020/274) mukaisesti. Toimenpiteiden on oltava epidemiologisesti perusteltuja, ja ennakoitua on painotettu uudessa suunnitelmassa. Toimintasuunnitelmassa kuvataan kolme epidemian vaihetta luonnehtivaa kuvausta, joiden avulla suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista arvioidaan ja joita käytetään päätöksenteon tukena alueellisesti ja valtakunnallisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö on 29.12.2020 lähettänyt asiasta ohjauskirjeen (VN/28827/2020) terveyden ja hyvinvoinnin laitok-

selle, kunnille, sairaanhoitopiireille ja muille kuntayhtymille sekä aluehallintovirastolle ja Valviralle. Ohjauskirjeen mukaan epidemian kiihtymisvaiheen toimenpiteet voivat olla perusteltuja jo perustasolla, mikäli valtakunnallinen ja lähialueiden epidemiologinen tilanne on vaikeutuva. Leviämisvaiheen uhatessa on perusteltua ottaa viipymättä käyttöön kaikki tarpeelliset toimenpiteet. Alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle. Rajoitustoimenpiteitä ei saa myöskään purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelman mukaan epidemiatilanteen kiihtyessä kunnan tartuntatautiviranomainen reagoi tilanteeseen lisäämällä testauskapasiteettia ja tartunnanjäljitysresurssia, antamalla paikallisen etätyösuosituksen ja kasvomaskisuosituksen sekä toteuttamalla infokampanjoita. Kunnan tai kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan paikallisista tai alueellisista rajoituksista. Aluehallintovirasto voi päättää rajoituksista, jos ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Rajoituksilla pyritään estämään epidemian leviäminen väestössä alueellisesti tai laajemmin sekä mahdollistamaan palaaminen epidemian perustasolle. Epidemian leviämisvaiheessa voidaan tarvita näiden toimivaltaisten viranomaisten päättämiä laajempia tai tiukempia alueellisia suosituksia tai rajoituksia. Kunnan velvollisuudesta selvittää epidemiaa ja tehdä epidemian torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä on säädetty tartuntatautilain 9 §:ssä. Kunnan toimivallasta päättää laajaan tartunnanvaaraan liittyvistä toimenpiteistä toimialueellaan säädetään tartuntatautilain 58 §:n 1 momentissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelman periaatteiden mukaisen covid-19 epidemian torjuntaan liittyvän päätöksenteon tulee perustua epidemiologiseen tilannekuvaan, epidemian vaihearvioon ja muuhun asiantuntijatietoon, jota alueelta saadaan. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan sairaanhoitopiirien tulee toimia alueillaan tämän työn ohjaajana sekä koordinoida yhteistyö ja tehtyjen viranomaispäätösten seuranta yhdessä kuntien kanssa. Alueellisen yhteistyöryhmän on viipymättä ilmoitettava Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselle ennakkollisia suosituksia ja rajoitustoimia koskevista päätöksistään. Valtakunnallista ja alueellista epidemiatilanteen toimenpiteiden kokonaiskuvaa seurataan viikoittain sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa covid-19-epidemian tilannekuva- ja mallinnusryhmässä, ja se julkaistaan osana THL:n koronasivustoa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on ohjannut Itä-Suomen aluehallintoviraston alueellisia Covid-19 koordinaatioryhmiä, alueiden kunnanjohtajia sekä Itä-Suomen aluehallintovirastoa maakuntakohtaisissa työkokouksissa 14-18.1.2021 (etäyhteydet). Kokouksissa on ollut valtioneuvoston edustajana

mukana perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru, ja sosiaali- ja terveysministeriöstä mm. osastopäällikkö Satu Koskela. Koskela toi esille ministeriön näkemyksen siitä, että Covid-19 virusvariantin poikkeuksellinen tarttuvuus on merkittävä uhka. Irlannin nopea tilanteen heikkeneminen toimii esimerkkinä. Suomessa on todettu jo useita kymmeniä Covid-19 virusvariantti-potilaita, myös ilman ulkomaan matkailua. On vahva epäily siitä, että uuden virusvariantin aiheuttamaa tautia leviää jo jossain määrin Suomenkin väestössä. Näin ollen virusmuunnoksen aiheuttama epidemian pahenemisen uhka on todellinen. Ministeriön mukaan vuodenvaihteen pyhien jälkeen tartuntamäärät ovat olleet vähäisiä, mutta myös testausmäärät ovat olleet selvästi alhaisempia kuin ennen joulua. Sen vuoksi täyttä kuvaa kotoperäisestä epidemiasta ei ole, ja tämä voi antaa tilanteesta virheellistä ja liian optimistista kuvaa. Edellä esitetyistä syistä ministeriön näkemyksen mukaan tässä tilanteessa rajoitustoimia ei voida lieventää, vaan niistä tulee pitää kiinni riippumatta epidemian tasosta alueella. Hallitus linjasi 13.1.2021, että alueiden tulisi pitää kiinni nykyisistä tiukoista rajoitustoimista täysimääräisesti. Koskelan mukaan STM:n esille tuoma kanta on yhteinen THL:n kanssa. Ministeri Kiurun mukaan perjantaina 22.1.2021 on tulossa uusi valtioneuvoston linjaus, jonka vuoksi nyt olisi syytä pitää nykyisistä rajoituksista kiinni.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähi-kontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä.

Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit ovat syyskuussa 2020 perustaneet alueelliset covid-19 yhteistyöryhmät sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelman mukaisesti. Yhteistyöryhmien tilannearvioissa huomioidaan epidemiatilanteen lisäksi tartunnan torjuntatoimenpiteiden kokonaisvaikutuksia, mukaan lukien taloudellisia ja elinkeinoelämäään liittyviä vaikutuksia. Aluehallintovirasto on mukana työryhmissä, kuten myös kunkin alueen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten edustus, sekä terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) edustus. Yhteistyöryhmät kokoontuvat viikoittain. Itä-Suomen aluehallintovirasto on saanut 14-19.1.2021 yhteistyöryhmiltä kokonaisarviot kunkin sairaanhoitopiirin covid-19 tilannekuvasta ja alueiden esittämät näkemykset epidemian hillitsemiseksi tarvittavista rajoitustoimenpiteistä 23.1.2021 alkaen seuraavan kuukauden ajaksi.

### ***Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä***

Etelä-Savossa on THL:n tietokannan (19.1.2021) perusteella ollut 4-17.1.2021 26 koronavirustartuntaa, jolloin ilmaantuvuusluku on

26,3/100000. Positiivisten näytteiden osuus oli 1,2%. Tartuntoja on todettu useista kunnista ympäri maakuntaa. Kokonaisuutena Etelä-Savoon on annettu Covid19 epidemian kiihtymisvaiheen mukaiset rajoitukset ja suositukset.

Etelä-Savon Covid-19 yhteistyöryhmän 19.1.2021 antaman arvion mukaan Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Essote) alueella koronavirusstartuntojen alueellinen ilmaantuvuus on laskenut, mutta tapauksia todetaan edelleen ja tilanne voi muuttua nopeasti. Koronaepidemian edellä kuvatun tilannekuvan perusteella Essoten alueen alueellisen tartuntatautien torjunnan ja varautumisen yhteistyöryhmä tulkitsee alueen olevan koronaepidemian perusvaiheessa 22.1.2021 alkaen. Sosiaali- ja terveysministeriö on kuitenkin liittyen uuteen virusvarianttiin ohjeistanut, että alueiden ei tule purkaa rajoituksia tässä vaiheessa. Tämän takia valtaosa nykyisistä rajoituksista pidetään voimassa Etelä-Savossa vaikka epidemia onkin palannut perusvaiheen tilaan. Ohjeistuksen perusteena on, että etteivät alueen tapausmäärät lähtisi hallitsemattomaan nousuun ja tule riskiä uuden variantin suhteen. Yhteistyöryhmä muistuttaa, että rajoituksia voidaan nopeastikin tiukentaa kuntakohtaisesti. Yhteistyöryhmä katsoo, että Essoten alueella on edelleen syytä kieltää yli 20 henkilön yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

### ***Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä***

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (Sosteri) alueella on 4-17.1.2021 ollut kolme koronavirusstartuntaa, jolloin ilmaantuvuusluku on 7,4/100000, ja positiivisten näytteiden osuus on 0,4% kaikista näytteistä. Aiemmillä viikoilla (21.12.-3.1.) ilmaantuvuus oli 19,9/100.000 (8 tapusta) ja positiivisten näytteiden osuus 1,0%. Kokonaisuutena Itä-Savoon on jo aiemmin annettu ennakoivasti Covid19 epidemian kiihtymisvaiheen rajoitukset ja suositukset.

Itä-Savon alueellisen Covid-19 koordinaatioryhmän 13.1.2021 ja ryhmän puheenjohtajan 15.1.2021 antaman arvion mukaan Sosterin alueen epidemiatilanne on edelleen perustasolla. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeen mukaan rajoituspäätöksiä muutettaessa ja suosituksia kevennettäessä on otettava alueen tilanteen ohella huomioon valtakunnallinen tilanne. Ohjeen mukaan keventämisessä tulisi olla erittäin pidättyväinen ottaen huomioon muuntoviruksen muodostaman kansanterveydellisen uhan. Sosterin koordinaatioryhmä kannattaa yleisötilaisuuksien osallistujamäärän rajaamista edelleen kahteenkymmeneen henkilöön. Sosterin koordinaatioryhmä katsoo, että STM:n ohje on syytä ottaa huomioon ja linjan tulee olla yhtenäinen koko Itä-Suomessa. Lisäksi Sosterilla ja Essotella on yhteinen pelastuslaitos, joten toimintamallien on oltava yhtenäiset. Ryhmä pitää ennakoivien toimien tekemistä välttämättömänä epide-



mian leviämisen estossa. Aluehallintovirasto katsoo, että Itä-Savon alueella tilanne vertautuu muuhun Etelä-Savon maakuntaan lyhyen maantieteellisen etäisyyden ja väestön maakunnan sisällä tapahtuvan liikkumisen vuoksi.

### ***Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä***

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Siun sote) alueella on 4-17.1.2021 ollut 36 koronavirusstartuntaa, jolloin ilmaantuvuusluku on 21,9/100000. Positiivisten näytteiden osuus on 1,1 % kaikista näytteistä. Eniten uusia tartuntoja on havaittu Ilomantsista ja Joensuusta, mutta lisäksi tartuntoja on todettu useista kunnista ympäri maakuntaa. Kokonaisuutena Pohjois-Karjalaan on annettu Covid19 epidemian kiihtymisvaiheen rajoitukset ja suositukset.

Pohjois-Karjalan Covid-19 koordinaatioryhmä totesi 14.1.2021, että alue on edelleen epidemian kiihtymisvaiheessa. Alueellinen koordinaatioryhmä suosittaa rajoittamaan helmikuussa yli 20 hengen yleisötilaisuuksia. Vaikka tilanne on vakiintunut, riski muuntoviruksen leviämiseen on olemassa. Testejä tehdään suhteellisen vähän, joten tämänhetkisestä epidemiatilanteesta väestössä ei välttämättä ole varmaa kuvaa.

### ***Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri***

Pohjois-Savossa on 4-17.1.2021 ollut 95 koronavirusstartuntaa, jolloin ilmaantuvuusluku on 38,8/100000. Positiivisten näytteiden osuus on 1,8 % kaikista näytteistä. Valtaosa uusista tapauksista on ilmennyt Kuopiossa; myös Siilinjärvellä on havaittu useita tapauksia. Yksittäisiä tapauksia on havaittu muutamassa muussa kunnissa.

Pohjois-Savon alueellinen Covid19 koordinaatioryhmä otti kokoukseen 18.01.2021 kantaa avin tulevaan päätökseen liittyen kaikkiin sisä- ja ulkotiloissa järjestettäviin yleisötilaisuuksiin ja yleisiin kokouksiin. PSSHP alueen epidemiatilanne on Kuopio ja Siilinjärven alueella siirtynyt kiihtymisvaiheeseen, vaikka muualla ollaan vielä perustasolla. Kokonaisuutena maakunnassa ilmaantuvuus on nyt äkillisesti kasvanut ja rajoitustoimia joudutaan kiristämään. Tämän perusteella koordinaatioryhmä esittää, että kokoontumisrajoitus pidetään ennallaan. Tätä tukee myös se, että Sosiaali- ja terveystalvelministeriön ohjeen mukaan rajoituspäätöksiä muutettaessa ja suosituksia kevennettäessä on otettava alueen tilanteen ohella huomioon valtakunnallinen tilanne. Ohjeen mukaan keventämisessä tulisi olla erittäin pidättyväinen ottaen huomioon muuntoviruksen muodostaman kansanterveydellisen uhan.

Sairaalahoidossa on Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella 19.1.2021 12 potilasta, joista 2 teho-osastolla. Valtakunnallisesti sairaalahoidon tarpeen kasvu on pysähtynyt, mutta uuden koronavirusmuunnoksen aiheuttama epidemian nopean pahenemisen uhka on huomioitava myös suhteessa terveydenhuollon kantokykyyn. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön työkokouksessa 18.1.2021 tämä seikka nostettiin esille mm. Irlannin kokemuksiin peilaten; mikäli Suomessa kehitys olisi saman suuntaisen, nopea epidemiatilanteen paheneminen voisi aiheuttaa Suomen terveydenhuollon kantokyvyn ylittymisen.

Sairaanhoidopiirien yhteistyöryhmien arviointien mukaan asetettavat rajoitukset ovat perusteltuja, eivätkä niiden vaikutukset elinkeinoelämään, talouteen ja työllisyyteen ole merkittäviä suhteessa arvioituihin terveyshyötyihin.

## Johtopäätös

Suomessa Covid-19 epidemiatilanne on edelleen epävakaa, useilla paikkakunnilla esiintyy sekä merkittäviä tautiryppäitä että yksittäisiä tartuntoja, ja pääosa maakunnista on epidemian kiihtymis- tai leviämisvaiheessa. Aluehallintoviraston arvion mukaan paitsi alueen epidemiologinen tilanne ja todetut tartunnat, myös erityisesti uuteen koronavirusmuunnokseen liittyvät riskit ja taudin leviämisen estämisen ennakoiti ovat nyt tärkeitä. Koko valtakunnan heikko tilanne heijastuu kaikille alueille. Ihmiset liikkuvat alueiden välillä paljon, ja myös etenkin suurempiin tapahtumiin usein saavutaan eri puolilta maata. Kokoontumisiin liittyvät riskit ovat liian suuret ja rajoitustoimet ovat välttämättömiä.

Yli 20 (kahdenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa kieltäminen pidetään tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella. Päätöksen vaikutukset yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään ja perusoikeuksien toteutumiseen on arvioitu. Päätös ei kajoa näihin enempää kuin on välttämätöntä tämän hetken kiihtyvässä ja epävarmassa epidemiologisessa tilanteessa.

## SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

## MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

## TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

## LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa terveydenhuoltoyksikön päällikkö, aluehallintoylilääkäri Sami Remes (puh. 0295 016 876, sähköposti sami.remes@avi.fi).

Ylijohtaja Soile Lahti

Terveydenhuoltoyksikön päällikkö Sami Remes

## LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Itä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnat

## JAKELU JA SUORITEMAKSU

### **Päätös yleistiedoksiantona**

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Itä-Suomen aluehallintovirastossa 21.2.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla [www.avi.fi](http://www.avi.fi)

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO  
Postiosoite: PL 50, 50101 Mikkeli

puh. 0295 016 800  
kirjaamo.ita@avi.fi  
[www.avi.fi](http://www.avi.fi)

Mikkelin päätoimipaikka  
Maaherrankatu 16

Joensuun toimipaikka  
Torikatu 36

Kuopion toimipaikka  
Hallituskatu 12–14

**Tiedoksi**

Alueen kunnat ja kuntayhtymät

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä, Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Itä-Suomen poliisilaitos

Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon pelastuslaitokset

Sosiaali- ja terveystalvan lupa- ja valvontavirasto

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveystministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

**Maksutta**

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO  
Postiosoite: PL 50, 50101 Mikkeli

puh. 0295 016 800  
kirjaamo.ita@avi.fi  
www.avi.fi

Mikkelin päätoimipaikka  
Maaherrankatu 16

Joensuun toimipaikka  
Torikatu 36

Kuopion toimipaikka  
Hallituskatu 12–14

Tämä asiakirja ISAVI/355/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/355/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Lahti Soile 20.01.2021 08:35

Esittelijä Remes Sami 20.01.2021 08:01